Ročník XII. — Číslo 30. Kasilov dne 31. července 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Hlas Volyně

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

V utrpení se naučíme mnoha věcem, především ne trestati nevinné.
Charles Dickens.

O Češích a pravoslaví.

Často slyšíme nářek pp. o. o. duchovních, že my, Češi, jsme špatnými pravoslavnými křesťany, že prý málo návštěvujeme Boží chrámy a že naše náboženství je spíše jen povrchní; že mnohý z nás nepostí, nevykonává jiných obřadů církevních. Duchovenstvo v tom má částečně pravdu, ale kdo je vinen za ten smutný stav — duchovenstvo mlčí, nic nepovídá. Ono zapomíná, že my jsme potomci Chelčického a Jana Husa, potomci těch jež první měli tu odvahu ukázati celé Evropě na ty nepravosti jaké zavládly v církvi. Duchovenstvo zapomíná na to, že my jsme příliš dobrými pozorovateli a vniklivými badateli všeho. To máme v krví — o tom svědčí slavné stránky z našich dějin. My ke všemu podcházíme kriticky a nepřijímáme jen tak povrchně bez hlubší analyse. Za stav v jakém se teď nacházíme, za naše pravoslaví, velkou vinu nese naše duchovenstvo. Ono nechce a neumí si poziskati členstvo své fary. Duchovenstvo ještě dosti často žije minulými představami z dob předválečných, nechce se smířit s těmi změnami jaké zašly všude po volně.

V mnohých farnostech o. o. duchovní často začínají bohoslužbu, nemyslíce na kázaní — a přece kázaním, pravda pěkným, kněz si nejvíce poziskává lid. Mnohým duchovním chybí uhlazenost, chybí jim takt, svým jednáním urážejí věřící. Jsou nanejvýš materialisté — neumějí to ani skrývati a tento zjev na každého tak strašně působí. Často mnoho neporozumění jen v tom tkví; dochází k výstupům a konfliktům, které v zájmu víry nikdy by neměli míti místa. O. o. duchovní nechtějí ani trochu se počítati jako pastýři s materiálním postavením svých věřících. To jsou ty kardinální chyby jakých se dopouští naše kněžstvo, dodáme-li k tomu častou nesnášenlivost. jakou projevují vůči svým podvládným — máme zjev za který bolí duše každého pravoslavného křesťana. O naši konsistoři v Křemenci — o té lépe ani nevzpomínat. Tam tak málo vidíme duchovního, tak zas mnoho světského, že vůbec konsistoř bývá nejvíce slušně a zaslouženě všemi kritisována a nese lví podíl v šíření sekt jaké mají místo poslední léta v pravoslaví.

Do těch dob, dokud se nezmění jednání mnohých o. o. duchovních, konsistoře a vyšších hodnostářů pravoslavné cirkve — do těch dob Češi pozůstanou bez jich větší víny vlažnými pravoslavnými křesťany, co snad není v zájmu pravoslaví. An. Mastná.

Vyzva k pohotovosti.

Výzva anglického premiéra, aby členové vlády i parlamentu neodjeli na dovolenou do ciziny, nýbrž zůstali v zemi pro případ nutnosti povolání ministerské rady i obou sněmoven, mluví zajisté jasnou řečí o celkové mezinárodní situaci. Tak mimořádná opatření by neučinila britská vláda, kdyby k tomu neměla opodstatněné důvody na podkladu své zpravodajské služby o náladě a přípravách cizích vlád, patrně států dynamických.

Jaké to jsou informace, které přiměly předsedu britské vlády k tak neobvyklému činu, to ví ovšem jen několik málo lidí. Ostatním nezbývá, než se dohadovati, který z viditelných už sporů mezinárodních by mohl nabýti takové hrozivosti ještě v několika nastávajících týdnech.

Přezkoumáme-li pod tímto zorným úhlem znovu stav obou sporných záležitostí, jak kolem Číny, tak kolem Španělska, musíme připustit, že obě mohou brzy dospěti do údobí akutního. Je jasné, že Japonsko vysíláním vojska do severní Číny, zamýšlí se zmocnit dalších provincií Číny jako to učinilo postupně v létech předcházejících. To, co tehdy nedovedlo k válce, nemusilo by k ní vésti ani nyní. Zdá se, že se velmoci už smířily s tím, že severní Čína bude pod vládou, nebo pod protektorátem Japonska, když si je Číňané sami nedovedou ubránit. Když se 400 milionů Číňanů nedokáže ubránit před pouhými asi 80 miliony obyvatel Japonska, nebude nikdo jiný za ně bojovat, dokud nejde o území, na němž cizí velmoci mají svůj vlastní zájem. Dokud tedy japonský útok nesáhne po vnějším Mongolsku (zájem Sovětů) nebo střední Číny (zájmy Anglie a Ameriky), může zápas japonsko-čínský buď být urovnán, nebo aspoň lokalisován. Ovšem mohou i zde, při politice nevměšování tak jako ve Španělsku hroziti stále komplikace podle vývinu věcí na bojišti. Jak řekl nedávno Churchill: je třeba být blízko vítězi — už proto, aby bylo možno s úspěchem se ujmout poraženého!

Evropě daleko bližší je ovšem nebezpečí, hrozící ze Španělska stále více, čím více se tam blíží rozhodnutí. Zde není případ Japonska v severní Číně, nebo zde není v úmyslu připustit, aby se nějaká velmoc usadila ani jako protektorka na španělském území. Italie, která sama prohlásila, že nebyla nikdy neutrální v zápase o vládu nad Španělskem, nemůže tedy počítati s tak lehkým úspěchem jako Japonsko v Číně. Zde tedy leží při italské prudkosti hlavní viditelné nebezpečí, vysvětlující ono anglické opatření.

V očekávání vojenského rozhodnutí do zimy, udržují velmoci fikci nevměšování a zápasí zatím na poli diplomatickém o každý bod a o každé pořadí. Zatím se objevila zase kompromisní formulka: nic nedostane přednost, nýbrž všechno se bude projednávat současně ve třech výborech a hlasovat se bude také současně až po dohodě i o odvolání dobrovolníků i o uznání generála Franka za mocnost válku vedoucí. Anglie hrozí dokonce ztroskotáním celého nevměšování, nebude-li rychle prováděn její návrh. Ale při tom přirozeně také ona pozoruje bojiště a zařizuje se podle výše uvedené moudrosti Churchillovy. Nejvíce složitou činí tuto hru fakt, že oba španělské tábory nestojí vojenský za nic a že při tomto faktu se může horkokrevna velmoc dát strhnout k překročení oné meze nevměšování, které je mlčky připuštěna. V tom je největší nebezpečí při skrytém zápasu mezi Italii a Anglii, neboť Londýn je s to připravit Řím o úspěch u generála Franca.

Konečně jsou to i horečné přípravy Německa nejen zbrojní, nýbrž hlavně v dělání zasob, které musí udržet bdělost všech, kdož by výbojem Berlína byli ohroženi nejen přímo, nýbrž i nepřímo.

Nár. Pol.

Osvětová hlídka.

Proč se kazí zuby.

Kažení zubů je jedním z problémů dneška. Primitivní národy jsou většinou prosty tohoto zla, zatím co moderní civilisace je jím nebezpečně pronásledována. V tom směru bylo podniknuto mnoho zajímavých pokusů s primitivními rasami, aby byly osvětleny příčiny této moderní nesnáze. Nejnovější poznatky byly získány ve Střední Africe.

Temnější kmeny možno rozdělit podle několika rozličných zásad. Pro náš účel bude nejvhodnější jejich strava. Podívejme se nejdříve na kmen Massajů, lidí nilského původu, kteří se dnes, právě jako v minulosti, živí hlavně mlékem, krví a masem. Krávy dojí ráno a večer a býkům pouštějí pravidelně žilou v intervalech 30 až 40 dní. Krev zbavena vlákniny tepaním v nádobě, vyrobené ze suché dyně s kouském dřívka, na něž se vláknina nachytá. Této krve dávají denně dětem několik lžic podle určitých požadavků. Těhotné ženy dostávají pravidelně větší dávku. Vláknina je řezána na řízky a pečena. Zvířat zabíjejí jen tolik, aby měli maso. Krev poražených zvířat je pečlivě zachycena a použita za potravu. Každý poživatelný kousek zabitého zvířete je využit. Velký důraz kladou na organy. Prohlídka 2.516 zubů 88 těchto lidí, žijících na rozlehlém území, ukázala pouze čtyři osoby se zubním kazem. Domorodci v Chewya, jsou velmi silní a tělesně vyvinuti lidé. Žijí blízko jezera Viktoriina, z něhož loví spousty ryb, které spolu se zeleninou a topinamburami tvoří základ jejich diety. Zde z 552 zubů, náležejících 19 prohlíženým osobám, byl nalezen jen jediný zub s kazem.

Na rozdíl od Massaů členové kmene Kikuyu, jsou v podstatě zemědělci. Hlavní složkou jejich potravy jsou topinambury, kukuřice, boby a banány. Prohlídka 1 041 zubů 33 Kikuyů ukázala 57 zkažených zubů.

Kmen Muhina bydlí v jižní Ugandě. Jeho členové, podobně jako Massajové, chovají dobytek a živí se mlékem, krví a masem. Představují jeden z nejprimitivnějších a nejnepřístupnějších kmenů. Prohlídka 1.040 zubů u 37 osob neodkryla jediný zkažený zub.

V missii Bogora, západně od jezera Albertova, kde se domorodci živí hlavně zeleninou, topinamburami a banány, 53 procenta prohlížených mělo zubní kazy.

Velmi zajímavý poznatek přinesla skupina sluhů hotel v osadě Goma na jezeře Kivu. Prohlídka 320 zubů, náležejících deseti osobám, ukázala 20 zubů stižených kazem, a všech těchto dvacet zubů bylo v ústech jediného člověka — kuchaře. Všichni ostatní za měštnanci hotelu se stravovali sami a jedli domorodou stravu. Kuchař však jedl stravu evropskou, kterou vařil pro bílé hosty.

Abychom mohli správně využít dat, získaných takto v Africe je nutno je srovnat s daty, získanými u jiných primitivních národů.

Studium Indiánů v severní Kanadě a podél tichomořského pobřeží ukázalo, že u kmenů, jejichž odlehlost je nutila živit se ulovenou zvěří, hlavně losy a soby, trpělo jen 0·16 procenta prohlížených osob zubním kazem. U Indiánů, žijících blízko obchodních stanic Společnosti Hudsonova zálivu a podél tichomořského pobřeží, kde přicházeli do styku s moderní civilisací a dopravními prostředky, činily případy zubního kazu 2·5 procenta, což je 134 násobný přírůstek! Dva hlavní produkty výměnného obchodu v obchodní stanicích Společnosti Hudsonova zálivu představuje bílá mouka a cukr.

Roku 1931-32 bylo provedeno srovnání obyvatelů odloučených horských údolí Vysokých Alp s obyvateli, žijícími na rovinách a v městech. Dieta prvních se skládala hlavně z mlékařských výrobků zvlášť znamenité jakosti a celozrného žitného chleba. Hlaní strava obyvatel švýcarských rovin a měst se skládá s potravin moderní civilisace, k nimž náležejí výrobky z bílé mouky, rozličné slazené potraviny, zvláště marmelády a jamy a konservy. Případy zubního kazu ve vysokých odděleních údolích švýcarských činily 4 6 proc., kdežto ve vysoce moderních střediscích dosáhly až 29·8 proc.

Z těchto srovnávacích studií vysvitlo, že všechny skupiny lidí, jevících vysokou imunitu vůči zubnímu kazu, požívaly nějaké zvláštní zvířecí produkty vysoké jakosti, obsahující vitaminy.

Afričtí kmenové, u nichž byla zjištěna vysoká imunita proti zubnímu kazu, živí se skoro výhradně mlékem, krví a masem, čili samými látkami, bohatými na vitaminy.

Kmeny, žijící kolem jezera Viktoriina, požívají hojně sladkovodních ryb a to celých i s vnitřnostmi, obsahujícími bohatství vitaminů a minerálů, hlavně fosforu, které jsou nezbytné k

Besídka.

Inž. Alois Knotek:

Dobrý Čech.

(Obrázek z Volyně.)

Za Klevání na cestě do Olyky leží obec Dřevěná. Tam usadil se asi v r. 1862 starší rolník Josef Rambousek z Hadnic. Bylo to tak: Pohádal se se sousedem o polní cestu. Ani jeden ani druhý nechtěl ustoupiti: Komise soudy pohlcovaly slušné peníze a na konec Rambousek ještě prohrál. Byla to pro něho ostuda. Dcera vdaná za úředníka a otec po soudách chodí, peníze vyhazuje.

Rozhodl se, že všecko prodá a vystěhuje se do Ruska. Tak učinil. Jezdil se ženou křížem krážem po Volyni až konečně se usadil v Dřevěné. Koupil 2 desjatiny polí, louka, pastviska a dřevěný domek, stavení hospodářská před tim vyhořela. Tehdy bylo Rambouskovi 40 let, vypadal jako mladík, vysoké postavy, přívětivý a úslužný. Žena byla povahy tiché, obyčejně zamyšlená, ale pilně s mužem pracovala.

Počátek jako všude byl zlý, ale sousedé dobří, pomáhali, kde mohli. Zorali pole, pomohli síti, brambory sázeti, obilí mlátiti, ženy i dívky Rambouskovou obskakovaly, měli ji hned od počátku rády. Jenom ta řeč dělala trochu potíže, někdy se všechny smály, musely si předměty ukazovati, aby se dorozuměly. U mužů už to šlo lépe. V Dřevěné byla krčma, žid mluvil trochu německy, Rambousek, jako bývalý četař také ten jazyk obracel, tak to šlo hladce. Čech, co se nenaučí? Netrvalo dlouho a manželé Rambouskovi smluvili se docela uspokojivě.

Hospodářství zkvétalo. Vystavěl chlévy, stodolu, špejchar, popravil chaloupku, koupil koně, krávy, ovce a žena vykrmila ročně dva vepříky a dvě svině. Také čeledín se našel i děvečka. Mládež se do služby k Rambouskovi až třela jak tam bylo dobře. Čeledín měl vyměřenou práci, nikdo ho netýral, nikdo nepoháněl, oběd byl vždy v pravý čas, a jaký, všeho až po bradu. Oblek dvakráte do roka letní i zimní, vysoké boty i teplé prádlo.

Když čeledína dobré živobytí pálilo, odcházel vypasený jako soudek.

Rambousková s děvečkou pracovala jako v jednom zapřažení, obě vstávaly časně z rána, obě chodily spát jak bylo možná, v zimě dříve, v létě později. Hospodyně nikdy nedělala ze sebe paní. Takové jednání se líbilo sousedům. Každý chtěl dělati tak jak „dobrý Čech.“ Ujalo se to pojmenování. Jménem se na Rambouska nikdo nedoptal, ale „dobrý Čech“ byl známý široko daleko. Přicházeli k němu na porady rolníci až z Krásného při řece Stuble, potom z Golešova, z Díkova, Zukova, Palče i Grabové. Při hospodářství je potřeba mnoho věděti, často se poraditi, nebo jinak škoda vzejde. A „dobrý Čech“ pomohl i poradil každému dobře. Třeba v půlnoci vstal a běžel k sousedovi, aby se podíval na krávu nebo nemocného koně.

Leta utíkala jako voda v Horyni, mnoho se změnilo v Dřevěné, lidé umírali, noví se rodili. „Dobrý Čech“ žil a se ženou hospodařil. Na dceru za úředníka provdanou nezapomínal, rubleji častěji posílal. A měl již z čeho. V Dřevěné mléko teklo, na másle se hnětlo a rolníci vyhlíželi jako měsíc v úplňku. Nikde nedostatek, všude vše-

udržení zdravých zubů.

A moderní potrava je právě chudá na tyto vzácné látky. Je ovšem třeba, aby i matky v době těhotenství a kojení užívaly stravy bohaté na vitaminy, protože i to má silný vliv na pozdější stav zubů. Zajímavo je, že při těchto prohlídkách zubů rozličných primitivních kmenů se zjistilo, že čím je jejich potrava bohatší na vitaminy a cenné minerální látky, tím jsou lidé vyšší a lépe vzdorují podnebí. Kmeny, požívající jater, jsou podivuhodně odolné proti únavě.

Shromáždění těchto zajímavých dat může poskytnout řešení vážného problému, jak zabránit tvoření zubního kazu a různých chorob chrupu a okostice, jež se v tak povážlivé míře rozmohly mezi civilisovanými národy.

Výběr.

Kronika.

Vzkvétající Gdynia.

V sobotu dne 24. července v přístavu Gdynia konala se porada vysokých státních hodnostářů, které byli přítomni: ministerský místopředseda inženýr Kwiatkowski, ministr zahraničních věcí Beck a ministr vojenství generál Kasprzycki. Konferenci předsedal P. President republiky Mościcki, jenž dlí na pobřeží na zotavené. Jednání bylo věnováno další výstavbě válečného i obchodního přístavu v Gdyni. Účastníci konference prohlédli si velmi důkladně veškerá přístavní zařízení a přilehlé pobřeží. Na své obchůzce byli provázeni vojevodou Pomoří Raczkiewiczem a zástupci místních úřadů.

Dnes Gdynia patří k velkým polským městům, neboť počet jejího obyvatelstva letos překročil 100.000.

Polsko uvolní vývoz obilí

Ve Varšavě se konalo sezení hospodářské rady při Ústředním svazu zemědělských organisací, na kterém ministr orby p. Poniatowski promluvil o směrnicích agrární politiky v hospodářském roce 1937—38. Podle ministrova projevu polská politika bude v

Dopisy.

Odpověď na článek: „Chybí nám mimoškolská výchova.“

„Naše učitelstvo. Kdo se osmělí tvrditi, že naše učitelstvo je tou avangardou, která je s to udržeti tu naši menšinovou káru celým svým životním obsahem v patřičních kolejích a ještě ji vésti kupředu? Na takové věci naše učitelstvo nevystačí! Proč? Ovšemže v tom je mnoho příčin. Na takové věci mnozí naši učitelové sami postrádají způsobilost, přípravu, vzdělání, a co to nejhorší, jak někde vidíme, dobrou vůli. Kantoření k vůli svému vezdejšímu chlebu, pohodlnost a nezpůsobnost některých učitelů — to je memento, proč naše sdružené české učitelstvo je tak málo positivní a aktivní. Nebo jsou to jiné příčiny? Vždyť učitelstvo na četné články ani nereaguje, nic nenamítá, neobjasňuje, neomlouvá se, a tak veřejnost neví jaké jsou snahy, podmínky, možnosti, nemožnosti, stav a postavení našeho učitelstva vůbec.“

Takový úsudek si utvořil p. V. Pelant o našem sdruženém učitelstvu. Chci tvrditi, že tato představa neodpovídá skutečnosti. Naopak máme celou řadu příkladu, z kterých je viděti, že naše učitelstvo pracuje se svým střediskem, nepracuje-li učitel, není ještě v tom jen jeho vina. Však to „Sigma“ ve svém článku (viz H. V. čís 17) zdůraznil takto: „Ano, ještě ne všude se náležitě cení poslání učitelstva. Ještě ne všude učitel se těší tou autoritou jakou by měl se zaslouženě těšiti. Ještě mnoho jest takových míst na Volyni, kde učitel má vykonati hnedle vše, ale k své vykonané práci pro osadu nesmí se hlásit a jak se hlásí, již je zle. Zde panuje ten názor, že učitel jest podřadná osoba, která nesmí míti vlastní „já.“ Zdůrazní-li se několikráte práce učitelova, tím samým nažívá si učitel nepřátel, že tomu jest tak, svědčí smutná fakta nejen ze života čsl. učitelů, ale i zdejších volynských. Na učiteli se mnoho vyžaduje, však on mnoho ze sebe dává, avšak sebe menší chyba z jeho strany málo kdy mu bývá odpuštěna, zvláště na soukromých školach. Snad to jest příčinou, že většina našeho učitelstva teď jest velmi opatrná a není k pozorování ta stoprocentní harmonie mezi učitelstvem a střediskem jakou by jsme si přáli všichni.“ Ano, tak to je. Dle mínění většiny naši společnosti, nechť každý z učitelů pracuje do úmoru, nechť on vykonává vše, je celý v službách svého okolí. Však to okolí tak málo kdy chce správně oceniti práci učitele. Nechť učitel neustále pracuje, naše společnost jen občas ho zkritisuje. Na tom se končí ten kontakt mezi učitelstvem a naší menšinou. Menšina ještě nedoceňuje ohromou práci jakou koná pro ni učitel, který zapomíná na své zdraví a na svou rodinu. Bude-li okolí náležitě si vážiti učitele, nevěří se by on nepracoval pro jeho povznesení.

Vážený dopisovatel p. Pelant konstatuje, že naše učitelstvo tak málo píše, nic nenamítá atd. Kdyby více věnovl pozornosti této otázce, z článků „Tak my vypadáme“ mohl poznati, že o učitelstvu a o výchově psali p.p. Šimunek, — j. p. o. — a Sigma.

A i samé téma porušené dopisovatelem v článku „Chybí nám mimoškolská výchova“ není nové. Již několik let tomu zpátky p.p. učitelové na konferenci v Moskovštině tomu problému věnovali mnoho pozorncsti. Na letošní valné schůzi ČMŠ v Zdolbůnově pisatelem tohoto byla věnovaná náležitá pozornost této otázce. Po debatě valná schůze delegátů ujednala otázku mimoškolské výchovy ponechati k provedení místním spolkům. Proto útoky na sdružené učitelstvo jsou nemístné, sdružené učitelstvo pracovalo, pracuje i bude pracovati ku prospěchu naši menšiny a zároveň i ku prospěchu Polské republiky.

Alexander Křivka.

ho hojnost?

Až po třiceti letech „dobrý Čech“ onemocněl, ležel, nevstával, snad chtěl opustiti již tento boží svět. Kdo mohl, každý ho přišel navštívit. Světnice stále plná, jeden odešel, dva přišli a tak od rána do večera. „Dobrý Čech“ byl opravdu člověkem hodným uznání a úcty. Měli ho lidé rádi pro dobré srdce, nikomu neublížil, žádné soudy už s nikým nevedl, špatného slova nikomu neřekl a v čase potřeby ochotně každému pomohl. Když mu něco scházelo, nenaříkal, ale trpělivě čekal, druhým také tak radil. I starý pop přijel na návštěvu. „Dobrý Čech“ mu za to vřele děkoval, přál zdraví a mluvil:

— Nejsem nemocný, jen tak odpočívám. Přišel čas, třeba se připraviti. To zákon boží. Jak ovoce dozraje, se stromu padá. Strom roste dlouho, ale i na něj přijde čas, svalí ho bouře, nebo starosti uschne. Člověk žije, ale zákony jsou vyšší. Odejde ze světa a památka po něm nezůstane.

— Nemluv tak „dobrý Čechu,“ pokračuje baťuško pop, jsou lidé, kteří po sobě zanechávají světlou památku. O jejich dobrotě se mluví od pokolení do pokolení. A ty žíti budeš mezi naším lidem dlouho, dlouho. — Staří lidé se rádi vyzpovídají z celé životní bilance. Baťuška pop dlouho poslouchal zamyšleně, při odchodu pravil určitě: — Věř tomu, dobrý Čechu, památka tvoje nezahyne se zasypáním hrobu! — Slova ta stala se skutkem! Mnoho se změnilo na Volyni, válečná vichřice přešla, lidé odešli, jiní přišli, ale o „dobrém Čechu“ se vypravuje dosud v Dřevěné. Málo kdo ho nepamatuje, ale on žije...

Také jsem o dobrém Čechovi slyšel. Jest povinností mojí, abych ještě zachytil to, co se dálo. Mnoho toho není, jen několik stránek rukopisu. Doufám pevně, že pan redaktor „Hlasu Volyně“ neodhodí zprávu „o dobrém Čechovi“ bez rozmýšlení do koše.

„Hlas Volyně“ jsou tištěné dějiny volyňských Čechů, každý z nás musí v nich býti oceněn podle své zásluhy, ať je to již chalupník, rolník nebo boháč, jak kdo mezi námi sel, tak sklidí. A „dobrý Čech“ v Dřevěné zasluhuje nehynoucí památku, tištěnou, ať každý o něm ví!

příštím roce elastičtější, aby producentům byly zabezpečeny lepší ceny a aby zemědělská výroba se stala rentabilní. Vývoz obilí z Polska bude v běžném roce dirigován podle zásobovací situace země.

Patriarcha Varnava zemřel.

Dne 24. července dvě minuty po půlnoci zemřel po dvouměsíční těžké chorobě patriarcha srbské církve Varnava. Všechna námaha lékařů byla marna. V posledních chvílích krátké agonie nalézali se u lože umírajícího biskup Dositei s několika církevními hodnostáři, příbuzní patriachy a lékaři. Pohřeb bude se odbývati podle poslední vůle zesnulého, do této chvíle neznámé. Bělehradské raníky na čelných místech oznamují smrt patriarchy, který stál 6 roků v čele pravoslavné církve, a s uznáním hodnotí jeho život a církevní a národní dílo.

Kolem Pejpinu zuří boje.

Čínské úřady v Pejpinu oznámily, že japonské požadavky byly definitivně odmítnuty. Současně byl vyzván tiencinský hlavní stan japonské armády, aby japonské vojsko bylo ihned odvoláno z Lanfanu. Podle posledních zpráv jsou již v boji tyto čínské divise: 37., 38. a 132. Japonská výzvědná letadla krouží neustále nad Pejpinem.

Japonská armáda zahájila okolo půlnoci útok proti 29. čínské armádě v kraji Lukučiao a Fentai.

Z Pejpinu se oznamuje, že 29. čínská armáda v Čaharu se srazila s vojsky japonskými v Tunčau 20 mil severně od Pejpinu. Dvě eskadry japonských letadel bombordovaly kraje jižně a západně od Pejpinu.

Dne 27.VII. Japonci podnikli útok na Hsinkun u Napjuanu a dobyli jej. Číňané ztratili prý v této bitvě na 500 mrtvých a zraněných a rovněž japonské ztráty prý byly značné. Střelbu z děl je nyní slyšeti v Pejpinu ze severu, jihu a západu.

Boje na řece Tun nabývají stále větších rozměrů. Japonské letectvo zasahuje účinně do boje a ostřeluje oddíly z kulometů. Hlavní stan 29. armády přesídlil z Nanjuanu do Pejpinu. Japonská bojová taktika nasvědčuje, že Japonci mají v úmyslu vytlačiti celou 29. armádu z Pejpinu. Anglické, italské, francouzské i americké oddíly ve vyslanecké čtvrti pejpinské obsadily hranice čtvrti a všechny brány. Do vyslanecké čtvrti se uchýlilo téměř všechno japonské obyvatelstvo i mnoho Číňanů. Četné čínské rodiny budují narychlo protiletecké úkryty v zahradách svých domů.

Úspěch Francovy protiofensivy.

Postup Francova vojska v úseku u Albarracinu pokračuje metodicky dále. Odpor vládních vojsk byl všude zlomen a do večera obsadilo Francovo vojsko mnoho významných posic. Vládní velitelství zasadilo na tomto úseku čerstvé oddíly a množství tanků, přes to se však nepodařilo zadržeti postup 5. Francovy armády. Od počátku ofensivy postoupila tato armáda o 50 km a ohrožuje nyní ze severu Cuencu, kde vládní vojsko na rychlo zřídilo opevněné linie.

Rozhlasová stanice v Bilbau hlásí, že protiofensiva Francova vojska na madridské frontě byla korunována úplným úspěchem. Zoufalý odpor nepřítele byl zlomen. Vládní vojsko ustupuje a zanechává na bojišti mnoho mrtvých a četný válečný materiál.

Na posice, jichž 24.VII dobyli Francovci v Brunete a okolí, podnikaly 25.VII vládní oddíly opětovné útoky, avšak nepřátelských linií nedosáhli. Francovci podnikli protiútok, zatlačili protivníky a zmocnili se nových posic.

Francouzská odpověď na nový anglický návrh kontroly ve Španělsku

Paříž (United Press): Vláda sestavila již svou odpověď na nový anglický návrh ohledně kontroly ve Španělsku. Francouzská odpověď uznává anglické stanovisko a opakuje ostatně dosavadní francouzská prohlášení, podle nichž Francie nemůže souhlasiti s přiznáním válčícího práva Francovi, dokud odesílání dobrovolníků aspoň viditelně nepokročí. Odpověď předal včera odpoledne francouzský vyslanec v Londýně ministrovi zahraničí Edenovi. Vzhledem na ruské prohlášení, v němž Moskva nepochybuje, že není žádoucno přiznati Francovi válčící právo v nějaké době a za nějakých podmínek, posuzuje se zde situace pesimisticky.

Nevměšování na mrtvem bodě.

Pojednávaje o dalším jednání o britském plánu na udržení neintervenčního systému, věnuje londýnský tisk pozornost rozmluvě Edenově s francouzským velvyslancem Corbinem. „Times“ se dovídají, že Francie v zásadě schválila anglický úmysl, rozeslati oběžník všem mocnostem za účelem překonání technických nesnází, které se staví v cestu při projednávaní britského plánu. Velvyslanec Corbin odjel do Paříže, aby znovu jednal se členy francouské vlády. „Daily Telegraph“ oznamuje, že v diplomatických kruzích londýnských kolovaly pověstí, podle nichž prý Německo a Italie se chtějí obrátit k Francii a Anglii se žádostí, aby byla zastavena pobřežní kontrola, kterou tyto mocnosti dále udržují. List dodává, že ani Anglie ani Francie nejsou ochotny v této chvíli podobné žádosti vyhověti.

Stále nejistý vývoj světových trhů obilí.

Jelikož o výsledku sklizně v hlavních pšeničných krajích nebyly dosud vydány úřední zprávy a dosavadní odhady si často odporují, je vývoj světového pšeničného trhu zatím velmi nejistý. Dosud na světový trh měla rozhodující vliv v nejistota odhadů sklizně v obou hlavních výrobních zemích, Spojených státech a Kanadě.

Oficiální vládní zpráva z Washingtonu odhadovala na začátku července sklizeň ozimé pšenice v USA. na 18 milionů tun. Tato vládní zpráva měla za následek pokles cen na pšeničných trzích v USA. Nálada se však později obrátila a kursy začaly stoupat. Byl to následek nepříznivých zpráv z Kanady, jež oznamují špatnou sklizeň způsobenou rozšířením rzí, částečným zničením pšeničných polí prašnými vichřicemi a jinými povětrnostními poruchami, a konečně proto, že v Evropě se projevil zájem o zimní pšenici.

Po začátečním nervosním stavu pšeničné trhy zpevnily, patrně pod vlivem dobrých vyhlídek na odbyt v Evropě. Zvláště Anglie se odhaduje jako dobrý kupec, ale i jiné evropské země budou nakupovat.

Rumunsko zakázalo vyvážeti kukuřici.

Šetřením rumunského ministerstva bylo zjištěno, že červnová sucha měla neblahý vliv na osev kukuřice. V některých krajích bude nedostatek této důležité plodiny a bude nutný dovoz z jiných částí statu. Ježto podle dosavadního odhadu kukuřice stěží stačí pro domácí spotřebu, ministerská rada se usnesla na zákazu vyvážeti letos kukuřici z Rumunska. Do ciziny budou exportována pouze kvanta, která do dne zákazu byla již závazně dojednána.

Z obecních voleb v Rumunsku.

V neděli 25.VII. se konaly v 16 departementech volby do departementních zastupitelstv. Podle výsledků, známých, obdržely: strana národně selská 120.000 hlasů, vládní liberálové 110.000. strana národně křesťanská 45.000 a rumunská fronta 37.000 hlasů. V jiných departementech, kde volby se konaly v uplynulých dvou měsících, jsou výsledky tyto: liberálové 347.000 hlasů, strana národně selská 307.000, národně křesťanská 200.000 a rumunská fronta 121.000. Liberální strana získala v neděli většinu v 8 departamentech, strana národně selská v sedmi a národní křesťané v jednom departamentu.

Nucený odvod obilí v Německu.

Říšský ministr pro výživu a zemědělství vydal k zajištění konsumu chlebovin nařízení, jež má zaručiti, aby veškerá sklizeň žita a pšenice byla věnována na výrobu chleba. Nařízení stanoví, že každý producent domácích chlebovin je zavázán odvésti všechny chleboviny, které sklidil, s výjimkou kvoty pro vlastní potřebu. Dále se zakazuje užívati chlebovin jako píce. Říšský ministr pro výživu a zemědělství dá po celý rok rozdíleti domácí i cizí krmné obilí, při čemž bude přihlíženo k hospodář. poměrům, vyplývajícím z odvádění chlebovin ke konsumním účelům.

Německo přikročilo k nacionalisaci produkce železa!

Zmocněnec pro čtyřletý plán, min. předseda generál Goering oznámil zástupcům železářského průmyslu, obchodu se železem a stavebního hospodářství, že založil společnost, která za vedení říše má v rozměru národně hospodářský nutném těžit a zužitkovat zásob železné rudy na německé půdě. Tato společnost se jmenuje „Říšská akciová společnost pro těžbu rud a pro železné huti Herrmann Goering.“ Její sídlo je v Berlíně. Tato společnost zřídí nejdříve podniky v území Salzgitteru v Badensku a ve Frankách, kde se nalézá železná ruda. Založení společnosti jest považováno za fakticko nacionalisaci produkce železa v Německu.

Slavnosti práce v Lotyšsku.

Na březích jezera Jugla u Rigy byly pořádány výroční slavnosti práce. Slavnostem byl přítomen president Lotyšské republiky, Ulmanis, všichni členové vlády, zástupci diplomatického sboru, armády atd.

President Ulmanis pronesl řeč, ve které mimo jiné poukázal na to, že uplynulý rok byl pro Lotyšsko rokem plodné práce. Styky Lotyšska s cizinou se dále upevňovaly a zlepšovaly. Uvnitř země pak bylo vybudováno množství nových továren, velká hydroelektrárna v Kegumsu a j. Pracovní podmínky se zlepšily a počet průmyslového dělnictva stoupl.

Během slavnosti byly rozdány 5.000 dělníkům čestné ceny.

Různé zprávy.

Marconi zanechal své rodině obrovské jmění.

Zesnulý vynálezce Marconi zanechal největší část svého jmění své dceři Elettře, jako universální dědičce. Jeho ostatní děti, Denia, Giulie a Gioia obdrží částku náležející jim podle zákona dědického. Markýza Marconiová bude užívati výnosu čtvrtiny zanechaného jmění. Ač nelze přesně odhadnouti výši majetku zesnulého vynálezce, které jest uloženo částečně v Italii a částečně v cizině, mluví se o 5 milionech liber sterlingů (1 libra 26 Zl.) V závěti zesnulého není žádných zvláštních odkazů.

Kanál Volga-Don neschopný provozu.

Do Londýna došly zprávy, že se neosvědčil kanál Volga-Don. Příliv vody je prý nedostatečný a technické zařízení prý rovněž plně nevyhovuje. Sovětské úřady propustily proto velký počet mužů, kteří byli pověřeni vedením stavby, poněvadž se předpokládá, že provozovali sabotáž, úmyslně stavbu poškodili a zničili tak práci více jak 50.000 dělníků a promarnili 15 milionů rublů. Devět z těchto mužů, pověřených vedením stavby, bylo zatčeno.

Hudební nástroj pro šest osob.

V saském městě proslulém výrobou hudebních nástrojů, Klingenthalu, zhotovili nyní na objednávku varietní skupiny „harmoničku“, jaká tu dosud nebyla. Harmonika je vysoká 2 metry a dlouhá také 2 metry. Na straně vrchních hlasů má 128 kláves a pro basové hlasy je tu kláves 432. Na nástroj bude hrát šest osob, které budou při tom jezdit na kolech a zvuk harmoniky upomíná prý přesně na varhany.

Dítě s dvěma hlavami.

V Zamošči ve vojevodství lublínském se narodilo v těchto dnech dítě mužského pohlaví, mající dvě hlavy, z nichž jedna byla umístěna pod paží. Dítě zakrátko po narození zemřelo.

Sportovci milionáři.

Londýnský sportovní tisk otiskl seznam nejbohatších sportovců na světě, z kterého se dovídáme; že největšími Krésy mezi sportovci jsou tři boxeři, a to J. Dempsey, G. Tunney a Jack Peterson. První má okrouhlé 12 milionů Zl., druhý 10 a poslední jenom 8 milionů Zl. Teprve na 18. místě krčí se slavná tennistka Suzanne Lenglenová.

60.000 Zl. za nejrychlejší zhltnuti oběda.

Docela novou propagační soutěž uspořádala největší bostonská továrna na konservy. Vypsala cenu 60.000 Zl. pro vítěze závodů v rychlém jedením. Šlo o to, zhltnout v době co nejkratší bohatý oběd, na jehož pořadu nechyběla ryba, oplývající kostmi. Závodu se zúčastnilo 74 lidí a I. cenu vyhral řezník All Brown, který do sebe naházel vydatné a pestre menu za 2 minuty a 36 vteřin! Z těch peněz může si hravě vyléčiti žaludeční katar a ještě mu hodně zbude do živnosti.

236.

ve stavu, v jakém by byly pro hospodářství schopny a myslím že také v naší smlouvě odstavec tento se nachází.“

„Ovšem, že se tam nachází, smlouvu dělal advokát dle vzorců z jiných panství. Myslím, že naše hospodářské budovy jsou pro hospodaření schopny, jinak by se byl nájemce hlásil. Vidím, že jste nezvykle úzkostlivý.“

„Rosenfeld se nehlásil proto, aby nezmařil výhodné uzavření smlouvy,“ pokračoval nadlesní nedávaje se másti kousavou poznámkou Arturovou. „Naše hospodářské budovy nejsou pouze zanedbány, ony jsou téměř zpustlé a k jich opravě bude potřebí aspoň osmdesát tisíc. A to ještě bude oprava velmi zběžná a nepočítám do sumy dříví, potřebné k opravám, protože je budou moci dodati naše lesy.“

„Máte zdravý rozum?“ křikl Artur. „Chcete si ze mne dělati dobrý den? To bych si vyprosil.“

„Jsem poctivý služebník a vím, jaká úcta mému chlebodárci náleží. Co povídám, povídám proto, že je nutno, aby někdo vaší milosti otevřel oči.“

„Proč jste mi je neotevíral dříve?“ volal Artur, jehož se zmocňovalo jakési niterné zděšení.

„Nevěděl jsem, co chce pan baron počíti,

233.

Odpočítal peníze, přistrčil je Arturovi, který je mlčky shrábl a do kapsy vložil. Peníze ho naladily velmi příjemně a když bylo vše hotovo, přátelsky oběma pánům rukou potřásl a vyšed ven, usedl do kočáru. Nedostatek peněz ho dříve jaksi skličoval, a proto byl nyní dvojnásob rád, že i v tom ohledu je nebezpečenství zažehnáno. Staviteli zaplatí první splátku, koupí koně, a polovinu přebytku uloží stranou, aby měl potřebný kapitál na cestu a na výlohy se sňatkem. Však beztoho se musí Miladě postarat o nejpotřebnější věci, aby se cítila šťastnou a aby také služebnictvu zůstal její nedostatek ukryt. Bude potom potřebí hodně peněz a štěstí, že přibude splátka inventáře. Vše se hladce uspořádá a aspoň teta bude marně čekati, že by se k ní obracel s prosbami.

Mimoděk si připoměl Červenou i tetu a zlost se v něm zavařila. Jak bezohledně a krutě si počínala a jak nelítostně se postavila proti jeho štěstí. Její pýcha je jí modlou, které obětuje dlouholeté city a nejmenší ohled, jejž měla ke svému nejbližšímu příbuznému míti. Čeká asi, že ho nedostatek dožene, aby se její vůli pokořil a stal se loutkou v jejích rukou. Ráda by mu vnutila ženu, kterou sama vybrala a nepováží, že nebude ona s ní odsouzena celý život žíti, ale on.

Podáváme tímto v hlubokém zármutku truchlivou zprávu o smrti

Vladimíra Grinienky,

upřímného a nejlepšího nám přítele.

Zachováme Mu vždy čestnou památku.

Henryk Goedel, mech.,
Krystyna Goedel
Vladimír Řehák.

Kvasilov 28.VII.

Nové zemětřesení v Mexiku.

Z Vera Cruz (United Press). Nové zemětřesení způsobilo v různých mexických městech a obcích mnoho škod a vyžádalo si četných lidských životů. V Maltratě se odhaduje počet mrtvých podle nejnovějších odhadů na 40. Toto město bylo nejvíce postiženo a zbyly z něho snad pouze trosky. Oddíly Červeného kříže, které se ujaly záchranných prací, líčí zpustošení a srdcervoucí scény, které se odehrály při katastrofě. Různé obce na železniční trati z Vera Cruz do hlavního města Mexika byly též postiženy prudkým zemětřesením, ačkoli dosud nejsou hlášeny žádné ztráty lidských životů. Odporující si zprávy přicházejí z okolí vulkánu Orizaba. Pomocné sbory jsou již na cestě do těchto krajů, avšak dosud nelze zjistiti nic přesného o rozsahu škod. Kostelní věž v Orizabě je snad v troskách, pod nimiž je pohřbena jedna žena.

Sokolský věstník.

Zájezd na X. sokolský slet do Prahy v r. 1938.

Podle usnesení výboru Českoslov. Obce Sokolské budou k účasti na sletě připuštěni jen členové sokolských jednot, kteří se přihlásí nejpozději do konce roku 1937 a prodělají sokolský kurs informační o sletě. Členové kteří se přihlásí v roce 1938 na slet připuštěni nebudou za žádných okolností.

Upozorňujeme na toto usnesení krajany, kteří chtějí zúčastniti se s výpravou na slet v roce 1938 z Volyně pořádancu a nejsou dosud členy některé sokolské jednoty.

Závody župy Zahraniční mužů a dorostů v obecném tělocviku.
Závody dorostů.

Pořadí jednotlivců:		bodů:
1. Cilc Emil	Huleč	63·80
2. Hovorka J.	—“—	63·58
3. Křívský Vl.	Hlinsk	63·30
4. Mrázek V.	Straklov	63·20
5. Hrouda Vl.	Zdolbunov	63·10
6. Tomáš Al.	Kvasilov	62·60
7. Hořínek Vl.	Straklov	62·57
8. Svoboda J.	Mírohošť	61·98
9 Janovský V.	Kvasilov	61·67
10. Žáček E.	Zdolbunov	61·67
11. Maťatko J.	Straklov	61·58
12. Matejov K.	Mírohošť	60·90
13. Malý Karel	Zdolbunov	60·85
14. Žák Vaclav	Straklov	60·67
15. Šlegr Ant.	Mírohošť	59·78
16. Náhlovský V.	Kvasilov	59·38
17. Kalik Ant.	Mírohošť	59·08
18. Pujman J.	Zdolbunov	58·97
19. Mišík Vl.	Straklov	58·87
20. Pastorek V.	Kvasilov	58·60
21. Sapín J.	Straklov	58·57
22. Svěcený E.	Zdolbunov	58·33
23. Tyrek Vl.	—“—	54·25
24. Svoboda M.	Mírohošť	52·78
25. Šimek Vl.	Hlinsk	52·08
26. Kafka Vl.	—“—	50·58
27. Mrázek J.	Straklov	49·11
28. Prošek Ant.	Mírohošť	47·85
29. Přibyl Vl.	Hlinsk	44·23
30. Urich V.	Zdolbunov	42·95
31. Cinert Evž.	Mírohošť	40·65
32. Mráz V.	Hlinsk	39·95

S. D.

Hospodářský zpravodaj.

Hořčice bílá k zelenému hnojení.

Zeleným hnojením rozumí se všeobecně zaorávání motýlokvětých rostlin, aby setím docílilo obohacení půdy o vzdušný dusík. Avšak hořčice není schopna zpracovati vzdušný dusík, tedy musí bílkovité součástky svého rostlinného těla tvořiti jedině z dusíkatých živin dodaných do půdy a to p- nejvíce v podobě chlévského hnoje. A přece jenom hořčice může, když po žních pěkně uroste, po svém zaorání značně zvýšiti výnos po ní následující cukrovky. Takový příznivý případ nastává tehdy:

Hospodář hned po žních zaoře už k cukrovce hnůj. A tu zvláště za příznivé a teplé pohody se hnůj ten v pů-

234.

Ne, Alice je mu protivná právě tak, jako je mu protivná teta, a ať jen jí vyhledá nějakého jiného ženicha z příbuzenstva. On rád oželí dědictví, byť bylo sebe láskavější a doufá, že bude bez něho spokojen. Ukolébán tímto vědomím a posílen vyhlídkami, jež tak vábně se mu jevily, přijel do Ředhoře. Vše se mu zdálo veselejším, neviděl již nedostatků a kterých závad nemohl pominouti, ty považoval za dočesné.

Následující dny horlivě procházel zámkem i lesy. Vrchní se mu uhýbal s cesty, vymlouvaje se, že musí sestavovati inventář a on v nedostatku jiného zaměstnání obrátil svoji pozornost k lesům. Měl tři lesníky, z nichž nejstarší měl titul nadlesního. Byl již také starší muž, nemluvný a samotářský. Arturovi se zdálo, že se ho bojí a nelíbilo se mu jeho chování. Nemluvil, leč byl-li tázán a jaksi zkoumavě se díval.

„Chci se vás ptáti, chcete-li převzíti správu celého panství,“ tázal se ho Artur přímo, když asi čtvrtého dne jej vyhledal. „Je vám snád známo, že jsem dvory pronajal a nemíním přibírati žádného nového úředníka.“

„Učiním, co si vaše milost bude přáti, ale dříve než bych takovou odpovědnost převzal, musil bych znáti nájemnou smlouvu.“

„To snad je zbytečné,“ usmál se Artur, s jakýmsi pohrdáním.

„Račte odpustit, to je nejdůležitější. Jako vrchní úředník bych měl nejen právo, ale také povinnost dohlížeti na nájemce, aby řádně pozemky vzdělával a aby milostivá vrchnost škody netrpěla. Rosenfeld je prohnaný člověk, bývalému svému pánu nadělal hodně nepříjemností a hodně škody, a kdyby se potom vyskytly neshody, byl bych viněn já sám.“

„Ve smlouvě je určeno, že mám právo dohlížeti prostřednictvím ustanoveného úředníka na hospodářství a dostanete-li vy plnou moc, bude jakákoliv neshoda vyloučena. Opírejte se o ustanovení smlouvy, již vám dám přečísti a řiďte se dle této.“

„Vyjednal pan baron s nájemcem opravy hospodářských budov?“

„Proč bych je vyjednával? To jest přece jeho věc. On bude hospodářských budov potřebovati, ať si je upraví, jak za dobré uzná. Zdá se mi, že byste nerad měl více práce a že hledáte výmluvy.“

Byl ku podivu podrážděn a jeho tón stál se nezvykle ostrým.

„Prosím uctivě za prominutí, pan baron mi nerozumí,“ ozval se nadlesní tiše, ale pevně. „V každé smlouvě býva odstavec, že je pan pronajimatel povinen odevzdati budovy

235.

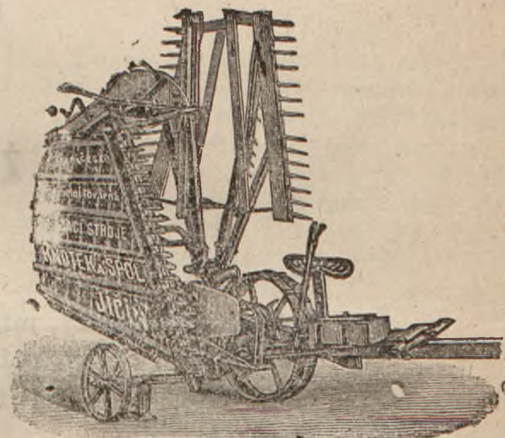
dě rychle rozkládá. Z ústrojných dusíkatých součástek zaoraného hnoje tvoří se v půdě hojně dusičnanů čili ledků. Tyto však nedovede půda zadržeti, nýbrž propouští je zejména při větší vláze v půdě do spodiny, takže ledky ty bývají tak skoro navždy ztraceny. Pěstuje-li se však po žních na pohnojeném poli hořčice bílá, tak tato zadrží zde vytvořené ledky a staví z nich bílkovité součástky svého těla.

Však ještě druhá a to veliká ztráta nastává, když zaoře se hnůj brzy po žních a nechá-li se pole to neoseto, totiž: Hnůj se v půdě, zejména při pěkném počasí, stále rozkládá, při čemž se tvoří mnoho kysličníku uhličitého a to je ta živina, ze které pozůstává větší část rostliny a kterou přijímají rostliny svými listy. Kysličník uhličitý z větší části prchá pak z půdy, tuto nadzveduje — půda bohatě pohnojená kyne — a není-li pole to v době letní ničím oseto, prchne kysličník ten úplně, byv odnášen prouděním vzduchu, takže hospodář se s ním snad nikdy neshledá, neboť plyn ten uteče do vesmíru. Ale když na pohnojeném poli tom roste hořčice bílá, pohlcuje tato svými listy kysličník uhličitý, ten se v listech za působení světla a tepla slunečního rozštěpí na kyslík a uhlík. Kyslík rostlina vydýchne, kdežto uhlík si v listech zadrží a tyto jej s vodou přivedenou kořeny z půdy do listy zpracují na škrob, z něhož pak i různé jiné ústrojné látky rostlinné, ku př. olej, rostlina vytvořuje. Uváží-li hospodář, že ze 60 q zaoraného chlévského hnoje může se postupně vytvořiti 20 q kysličníku uhličitého, tak pozná, jak ohromné ztráty kysličníku uhličitého v chlévském hnoji po jeho zaorání postupně nastávají, když se hnůj ten hned po žních zaoře a pak pole to ponechá se neoseto.

Poněvadž na poli po žních hnojeném, ale nato neosetém povstávají často veliké ztráty dvou pro řádnou výživu rostin velmi důležitých živin, totiž dusíku a kysličníku uhličitého, nebude se mnohý hospodář už docela nic diviti tomu, že chlévský hnůj zaoraný hned po žních často nemívá tak příznivého vlivu na výši příští sklizně řepy, jako když se totéž množství chlévského hnoje zaoře až na podzim.

Ač rozhodně nemožno říci, že obilí vyrostle po žních z vypadaného obilí by bylo k užitku pole toho, neboť obilí jednak má mnohem mělčejší kořeny než hořčice a pak rozklad takového obilního porostu po jeho zaorání velmi pomalu pokračuje, kdežto zaoraná hořčice hnije rychle. Čím více bylo pole po žních pohnojeno hnojem a čím příznivější je po žních pohoda, tím bujnější uroste hořčice a tím více ledků a kysličníku uhličitého zachrání ona svým vzrůstem před ztrátou a tím více pak těchto živin ona po svém zaorání dodá zpět půdě a postupně pak obě živiny ty hořčice bílá dodává pak zase po ní následující plodině — cukrovce. To je okolnost povšimnutí hodná!

Proto všude, kde hned po žních se bohatě pohnojí hnojem k cukrovce, po případě k zemákům, měla by se hned nasíti hořčice bílá 5—6 kg do řádků nebo některá vhodná motýlokvětá rostlina k zel. hnojení

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskarna „Hlas Volyně“ spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. 1/12 zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.